

Sygn. akt XVII AmE 274/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Bogdan Gierzyński

po rozpoznaniu 5 października 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 11 kwietnia 2018 r., znak: (...)

I. zmienia decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia z dnia 11 kwietnia 2018 r., znak: (...) w ten sposób, że obniża nałożoną na (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. karę pieniężną do wysokości 1.000 zł (jeden tysiąc złotych);

II. w pozostałym zakresie oddala odwołanie;

III. koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 274/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 11 kwietnia 2018 r., znak: (...), na podstawie art. 168 pkt 11, art 169 ust. 1 pkt 1 oraz art. 170 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2017 r. poz. 1148 ze zm.) w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.) oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 220 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy: (...) S.A. z siedzibą w K., w związku z ujawnieniem w prowadzonej przez przedsiębiorcę regulowanej działalności gospodarczej polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej w małej instalacji nieprawidłowości, polegającej na nieprzedłożeniu Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki sprawozdania kwartalnego, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 7, zawierającego informacje określone w art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy o odnawialnych źródłach energii w terminie 30 dni od dnia zakończenia kwartału orzekł, że:

1. (...) SA. z siedzibą w K. nie przedłożyła Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki sprawozdania kwartalnego, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 7, zawierającego informacje określone w art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy o odnawialnych źródłach energii w terminie 30 dni od zakończenia III kwartału 2017 r. tj. do dnia 30 października 2017 r.,

2. za działanie opisane w pkt 1 wymierzam przedsiębiorcy: (...) S.A. z siedzibą w K. karę pieniężną w wysokości 10.000 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) SA. z siedzibą w K. zaskarżając ją w całości.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

- naruszenie prawa materialnego poprzez dokonanie nieprawidłowej wykładni przepisów i w związku z tym niezastosowanie przepisu art. 174 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2017 r. poz. 1148 t.j.).

Mając na uwadze powyższe odwołujący wniósł o:

1. uwzględnienie odwołania oraz uchylenie decyzji w całości.

ewentualnie, w razie nieuwzględnienia pkt. 1,

2. uwzględnienie odwołania oraz zmianę decyzji w części w zakresie wysokości administracyjnej kar pieniężnej.

Odwołujący wniósł ponadto o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów wskazanych w uzasadnieniu na okoliczności tam przytoczone, tj.:

1. uwierzytelniona kopia pisma skarżącej z dnia 17.01.2018 r. wraz z załącznikami

2. uwierzytelniona kopia sprawozdań kwartalnych z I oraz II kwartału 2017 r.

3. uwierzytelniona kopia zakresu obowiązków pracownika skarżącej - Pana P. G.,

4. **uwierzytelniona kopia porozumienia o rozwiązaniu stosunku pracy z Panem P. G. z dnia 13.09.2017 r.,**

5. **uwierzytelniona kopia porozumienia o rozwiązaniu stosunku pracy z Panem P. G. z dnia 13.09.2017 r.**

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania;

2. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy przesłanych na podstawie art. 479⁴⁸ § 1 k.p.c. Sądowi Okręgowemu w Warszawie - Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów - na okoliczność twierdzeń zawartych w zaskarżonej decyzji;

3. zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu energii elektrycznej na podstawie wpisu do rejestru wytwórców energii w małej instalacji prowadzonym przez Prezesa URE (numer wpisu: (...)).

Prezes URE powziął wiadomość o nieprzedłożeniu przez Przedsiębiorcę sprawozdania kwartalnego za III kwartał 2017 r. w dniu 15 listopada 2017 r. W tych bowiem dniu została sporządzona przez pracownika Południowego Oddziału Terenowego Urzędu Regulacji Energetyki z siedzibą w K. notatka służbowa, w której zawarta została informacja o

niedochowaniu przez Przedsiębiorcę obowiązku, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 7 ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Przedsiębiorca zaprzestał naruszania prawa dopiero w dniu 17 stycznia 2018 r. (data wpływu sprawozdania do Urzędu Regulacji Energetyki).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym i sądowym oraz twierdzenia stron, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie co do zasady nie zasługuje na uwzględnienie, jednakże zmiana decyzji w zakresie wysokości kary pieniężnej nastąpiła z innych przyczyn, niż wskazanych w odwołaniu.

Zgodnie z treścią art. 9 ust 1 pkt 7 ustawy z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015 r., poz. 478), wytwórca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie małych instalacji ma obowiązek przedłożenia Prezesowi URE sprawozdania kwartalnego, zawierającego wskazane informacje w terminie 30 dni od zakończenia kwartału. Termin na złożenie sprawozdania kwartalnego ma charakter materialnoprawny, co oznacza, że powinno ono zostać doręczone Prezesowi URE w terminie 30 dni od zakończenia kwartału.

Ponieważ przedsiębiorca został wpisany przez Prezesa Urzędu regulacji Energetyki do rejestru wytwórców energii w małej instalacji, tj. rejestru o którym mowa w art. 7 ustawy o odnawialnych źródłach energii (OZE), albowiem prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z małej instalacji odnawialnego źródła energii - posiadał powyższy obowiązek.

Termin do złożenia przez Przedsiębiorcę kwartalnego sprawozdania, za III kwartał 2017 r., upłynął zatem w dniu 30 października 2017 r.

W tym terminie Przedsiębiorca nie wywiązał się z ww. obowiązku, dlatego też Prezes URE pismem z dnia 3 stycznia 2018 r. (k. 1 akta adm.) zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, a także poinformował go o stawianym zarzucie i wezwał do przesłania wyjaśnień i uwierzytelnionych dokumentów.

W tym miejscu należy podkreślić, że powód jako podmiot wpisany do rejestru wytwórców energii w małej instalacji prowadzonego przez Prezesa URE podlega obowiązkowi działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa odnoszącymi się do powyższego zakresu działalności.

W związku z tym nie może powoływać się na fakt trudności organizacyjnych związanych ze zwolnieniem pracowników zajmujących się obszarem dotyczącym zaskarżonej decyzji. Powód jest spółką kapitałową, a zatem spółką obowiązującą do prowadzenia swojej działalności w sposób profesjonalny. Jako spółka kapitałowa, powód ma możliwość prowadzenia działalności w sposób zorganizowany, gwarantujący sprawne działanie przedsiębiorstwa, również w zakresie obowiązków prawnych oraz przestrzegania obowiązujących spółkę przepisów. Powód prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej, zatem zdaje sobie sprawę z odpowiedzialności z podejmowania przez siebie zadań. Również jako podmiot energetyczny, w związku z tym podlega obowiązkom wynikającym z ustawy o odnawialnych źródłach energii. Bezspornym jest zatem w niniejszej sprawie, że powód nie przedłożył Prezesowi URE sprawozdania kwartalnego w terminie 30 dni od zakończenia III kwartału 2017 r., albowiem uczynił to dopiero po wszczęciu przeciwko przedsiębiorcy postępowania administracyjnego, tj. w dniu 17 stycznia 2018 r.

Ze względu na fakt, że przepis art. 9 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 20 lutego 20015 r. o odnawialnych źródłach energii posiada charakter materialnoprawny, to zawarty w powołanym przepisie termin wynika z ustawy, nie podlega on ani skróceniu, ani przedłużeniu, a o jego długości decyduje przepis prawa, a nie wola organu czy uczestnika postępowania. Uchybienie terminowi materialnemu wywołuje skutek prawny w postaci wygaśnięcia praw i obowiązków o charakterze

materialnym. Przywrócenie terminu prawa materialnego jest natomiast dopuszczalne tylko wówczas, gdy taką możliwość przewidują przepisy określające dany termin.

Niewątpliwie zgodnie z treścią art. 9 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 20 lutego 20015 r. o odnawialnych źródłach energii powód był obowiązany przekazywać Prezesowi URE sprawozdania kwartalne zawierające informacje, o których mowa w pkt 5, w terminie 30 dni od dnia zakończenia kwartału.

Bezsprzecznie powód nie złożył wymaganych informacji we wskazanym terminie. Realizacja przez powoda obowiązku jakkolwiek nastąpiła, to nie została ona wykonana prawidłowo w ustawowym terminie.

Obowiązujące przepisy wyraźnie wskazują bowiem terminy wykonania obowiązku informacyjnego, zatem wobec wskazanego wyżej naruszenia brak jest podstaw do zastosowania art. 174 ust. 2 ustawy o OZE.

Ponadto, wykonując obowiązki koncesyjne, powód zobowiązany jest do wykonywania postanowień koncesji w sposób profesjonalny, albowiem wykonuje koncesjonowaną przez państwo działalność. W związku z profesjonalizmem, jakim powinien cechować się powód, powinien on złożyć sprawozdanie w określonym ustawą terminie.

Pozwany z kolei ma m.in. obowiązek gromadzenia informacji dotyczących ilości wytwarzanej energii elektrycznej, niezbędnych do rozliczenia finansowego (pomocy publicznej) stosowanego systemu wsparcia. Sprawozdania takie mają istotne znaczenie, tym bardziej, iż ustawodawca nałożył obowiązek ich składania w wymiarze kwartalnym. Na ich podstawie Prezes URE sporządza zbiorczy raport roczny, który przekazuje ministrowi właściwemu do spraw energii, co wynika z art. 17 ustawy o odnawialnych źródłach energii. Brak terminowej sprawozdawczości po stronie podmiotów energetycznych, poprzez niedopełnienie przez nie obowiązków sprawozdawczych, rzutuje w konsekwencji na rzetelność i kompletność zbiorczego raportu rocznego, albowiem pozbawia Prezesa URE wszystkich informacji, które nie zostaną uwzględnione w raporcie rocznym.

Należy wskazać w tym miejscu, iż wykonując obowiązki koncesyjne, powód zobowiązał się do przestrzegania jej zapisów, dlatego też powinien wykonywać obowiązki koncesyjne z należytą starannością, cechującą profesjonalistów. Wobec powyższego brak złożenia sprawozdania będącego elementem składowym raportów organu regulacyjnego nie jest działaniem o znikomej szkodliwości czynu. Powód miał świadomość, że ciąży na nim obowiązek sprawozdawczy, pomimo tego nie złożył w terminie sprawozdania kwartalnego. Naganne zachowanie powodów należy zatem określić jako działanie o dużym stopniu szkodliwości czynu. Powód nie zrealizował swojego obowiązku niezwłocznie, choć mógł to uczynić. Sąd zatem nie znajduje podstaw do odstąpienia od wymierzenia kary, albowiem przesłani do odstąpienia, tj. zrealizowanie obowiązków przez wszczęcie postępowania administracyjnego i znikoma szkodliwość czynu nie wystąpiły. Istotą nakładania kar pieniężnych za naruszenia warunków koncesji jest zatem zapobieganie w przyszłości naruszania przez podmioty prawa przez podmioty obowiązane, kara ma działać prewencyjnie i wychowawczo na podmiot, który nie działa zgodnie z przepisami prawa.

W ocenie Sądu Prezes URE prawidłowo ustalił stan faktyczny. Prawidłowo też nałożył karę pieniężną w wysokości 10.000 zł, tj. wysokości, która obowiązywała w dacie wydania zaskarżonej decyzji i była wysokością ściśle określoną kwotowo w przepisie art. 174 ust. 4 pkt 1 ustawy o OZE. Zatem wysokość kary pieniężnej nie była wówczas uzależniona ani od stanu finansowego podmiotu, ani też nie była ustalana na zasadzie miarkowania.

Sąd stwierdza natomiast, że przepis art. 170 ust. 4 pkt 2 OZE został zmieniony przez art. 1 pkt 59 lit a tiret pierwsze ustawy z dnia 7 czerwca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r., poz. 1276) zmieniającej m.in. ustawę z dniem 14 lipca 2018 r. Ustęp 4 pkt 2 tego przepisu po zmianie brzmi: „wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadkach określonych w art. 168 pkt 11, 11b, 12, 14, 16 i 18, wynosi 1.000 zł.

Jako, że regulacje administracyjne podlegają regułom prawa karnego, Sąd w przedmiotowej sprawie zastosował zatem sankcję względniejszą dla ukaranego podmiotu, tj. przepis względniejszy, mając na względzie brzmienie art. 4 § 2 k.k., w myśl którego jeżeli według nowej ustawy za czyn objęty wyrokiem nie można orzec kary w wysokości kary orzeczonej, wymierzoną karę obniża się do wysokości najsurowszej kary możliwej do orzeczenia na podstawie nowej ustawy. Do

pozytywnych aspektów bezpośredniego działania nowej ustawy (w tym przypadku o OZE) najczęściej zalicza się to, że w stosunku do wszystkich podmiotów mają zastosowanie te same nowe przepisy prawa, które przynajmniej z założenia powinny lepiej odzwierciedlać aktualne stosunki prawne.

Podkreślenia w tym miejscu zatem wymaga, że Sąd orzekając w przedmiotowej sprawie wziął pod uwagę przepis art. 316 k.p.c., zgodnie z którym Sąd wydając wyrok bierze pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, co oznacza, że przepis ten statuuje zasadę aktualności wyroku. Zasada ta obejmuje zarówno obowiązujące przepisy, mogące stanowić podstawę rozstrzygnięcia, jak i okoliczności faktyczne rozpoznawanej sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, Legalis Nr 40751). W związku z powyższym należało przy orzekaniu w sprawie niniejszej, w zakresie określenia wysokości nałożonej kary pieniężnej uwzględnić stan rzeczy obowiązujący w dacie orzekania przez Sąd Okręgowy, a który uległ zmianie w stosunku do tego, jaki obowiązywał w chwili wytaczania powództwa (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 22 sierpnia 2018 r., III AUa 128/2018, LEX nr 2538410).

W konsekwencji, stosując wobec przedsiębiorcy względniejsze przepisy związane z wymierzeniem kary pieniężnej. W tej sytuacji względniejszą dla powoda karą pieniężną jest kwota 1.000 zł, wskazana w art. 170 ust. 4 pkt 2 OZE, w aktualnym brzmieniu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt. I sentencji wyroku, w pozostałym zakresie, tj. uznając, iż co do zasady naruszenie przepisów ustawy o OZE zostało stwierdzone, Sąd na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. oddalił w pozostałym zakresie odwołanie. O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. stosownie do wyniku sporu.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński